

References

1. Nazimov R. Didakticheskie osnovi aktivizatsii uchebnoy deyatel'nosti studentov / R. Nazimov. – Kazan: Izd-vo Kaz. un-ta, 1975. – 302 s.
2. Pedagogicheskaya entsiklopediya / Pod red. A.I. Kairova, F.N. Petrova. – M.: Sovetskaya zntsiklopediya, 1965. (Entsiklopediya. Slovare. Spravochniki). – t. 2. 1965. – 911 s.
3. Pedagogichna maysternist: Pidruchnik / I.A. Zyazyun, L.V. Kramushchenko, I.F. Krivonos [ta in.] / Za red. I.A. Zyazyuna. – K.: Vishcha shk., 1997. – 349 s.
4. Perelman N. Ye. V klasse royalya / N. Ye. Perelman. – L.: Muzyka, 1981. – 114.
5. Archazhnikova L. G. Professiya - uchitel muzyki: kniga dlya uchitelya / L.G. Archazhnikova. – M.: Prosveshchenie, 1984. – 111 s.
6. Oleksyuk O. M. Muzichna pedagogika: navch. posib. / O.M. Oleksyuk. – K.: KNUKiM, 2006. – 188 s.
7. Teplov B. M. Psikhologiya muzikalnikh sposobnostey / B.M. Teplov. – M.: APNRSFSR, 1947. – 334 s.
8. Teplov B.M. Izbrannye trudy: [v 2-kh t.] / B.M. Teplov. – M.: Pedagogika, 1985. – T.1 – 328 s.
9. Alekseev A. D. Z istoriji fortepiannogo mistetstva. Khrestomatiya. – Kijiv, 1974. – 249 s.
10. Rostovskiy O. Ya. Metodika vikladannya muziki u pochatkoviy shkoli: navch.-metod. posibnik / O. Ya. Rostovskiy. – Ternopil: Navchalna kniga – Bogdan, 2000. – 216 s. – [2-e vid., dop.].

В статье обсуждается концепция творческой деятельности, в частности, структура ее формирования в музыкальном исполнении студента-музыканта в процессе обучения игре на фортепиано. Предметом исследования является вопрос о личной деятельности, служащей особым качеством, которое характеризует состояние студента во время его исполнения. В исследовании проанализирована научная литература, в которой предлагаются различные аспекты определения природы понятий «активность», «творческая деятельность» и их связь с инициативой.

Ключевые слова: активность, независимость и исполнение на фортепиано.

The article discusses the concept of creative activity. In particular, the structure of formation of creative activity in music performance of a student major in piano. The subject of the study is the issue of personal activity serving as a special quality that characterizes the state of the student during the activity. Scientific literature that suggests the different aspects to determine the nature of the concepts of "active", "creative activity" and their relationship with autonomy and initiative were analyzed in the study.

Keywords: activity, independence and piano performance.

УДК 378.016 : 78

Остапенко Н. І.

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті висвітлено сутність та зміст понять «професійна компетентність», «методична компетентність» майбутнього учителя музичного мистецтва; розглянуто різні наукові підходи щодо їх визначення. Розкрито структурні компоненти методичної компетентності педагога-музиканта. Обґрунтовано систему педагогічних умов для формування методичної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ключові слова: професійна компетентність, методична компетентність, структурні компоненти, педагогічні умови, майбутній учитель музичного мистецтва.

Стратегічні пріоритети політики в освітній галузі спрямовують вищі навчальні заклади на підготовку освічених, інтелектуально зрілих, кваліфікованих фахівців із високим рівнем професійної компетентності, здатних оперативно реагувати на будь-які зміни в

освітньому процесі, спроможних планувати свої дії та самостійно їх вирішувати, готового до постійного професійного росту. Актуальною та важливою проблемою сучасної мистецької освіти є формування професійної компетентності учителя музичного мистецтва взагалі, та його методичної компетентності, зокрема.

Загальнотеоретичну основу вивчення проблеми професійної компетентності учителя складають праці вчених та педагогів О. Абдуліна, М. Аверіна, С. Антоненко, А. Асмолова, О. Бондаревської, О.Власова, Н. Глузман, В.Калініна, Л. Карпова, І. Лернера, Н. Лобанова, А.Маркова, В.Сластьоніна та ін.). Проблему методичної компетентності учителя досліджували В. Адольф, О. Зубков, Т. Гущина, С. Івашньова, Н. Кузьміна, О. Лебедева, Т.Руденко та ін. Окремі її аспекти відображено у розвідках Л.Арчажнікової, О.Олексюк, В.Орлова, Г.Падалки, О.Ростовського, О.Рудницької, В.Шульгіної, О.Щолокової та ін.; педагогічні умови формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики висвітлено у наукових дослідженнях І. Коваленко, Н.Цюлюпи та ін. Аналіз наукових джерел свідчить, що багато питань методичної компетентності майбутніх учителів музики залишаються не вирішеними. Зокрема, досі немає одностайної думки щодо визначення цього поняття, не створено єдиної структури та методики його формування, що безумовно позначається на якості підготовки майбутнього учителя музики. Більшість науковців підтверджує залежність методичної компетентності від особистісних рис педагога-музиканта, зокрема здібностей і готовності реалізовувати їх у професійній педагогічній діяльності. Важливим для формування методичної компетентності є також педагогічний досвід, який набувається не лише в процесі педагогічної діяльності, але під час самонавчання й самовдосконалення особистості.

Метою статті є визначення сутності та змісту поняття методичної компетентності майбутнього вчителя музики, її структурних компонентів; теоретичне обґрунтування педагогічних умов для формування методичної компетентності майбутнього педагога-музиканта.

У словнику професійної освіти *компетентність* визначається як сукупність знань та умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності, а саме: уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію; це якість, що пов'язана з достатнім рівнем знань у певній галузі [1]. Дослідники вважають, що компетентність означає не тільки професійні знання і досвід, а й ставлення до справи, здатність ефективно використовувати знання й уміння, а також особистісні якості для досягнення необхідного результату. За визначенням О. Пометун, компетентність потрібно сприймати як об'єктивну категорію, що фіксує суспільно визнаний комплекс певного рівня знань, умінь, навичок, ставлень, завдяки яким педагог здатний здійснювати складні поліфункціональні, поліпредметні, культуродоцільні види діяльності [4, с.19].

Професійну компетентність науковці трактують як певний психічний стан, що дозволяє діяти самостійно й відповідально, як оволодіння людиною здатністю й уміннями виконувати визначені професійні функції (А. Маркова); як професійну готовність та здатність суб'єкту праці до виконання задач і обов'язків щоденної діяльності (К. Абульханова); як наявність спеціальної освіти, глибокої загальної й спеціальної ерудиції, постійне підвищення власної науково-професійної підготовки (В. Зазикін та А. Чернишова); як володіння вчителем необхідною кількістю знань, вмінь і навичок, що визначають сформованість його педагогічної діяльності, педагогічного спілкування і особистості вчителя як носія певних цінностей, ідеалів і педагогічної свідомості (Г. Коджаспірова).

У якості педагогічної категорії «професійна компетентність» увійшла до наукового «багажу» досить недавно і також має різні підходи щодо її тлумачення. Виділимо деякі з них. Професійна компетентність – це багатофакторне явище, що включає систему теоретичних знань і способів їх застосування в конкретних професійних ситуаціях, ціннісні орієнтації, а також інтегративні показники його культури (мова, стиль спілкування, ставлення до себе і своєї діяльності, до суміжних галузей знання та ін.). Загальноновизнаними є такі характеристики професійної компетентності вчителя: розуміння сутності завдань, що виконуються; знання досвіду в цій сфері й активне його впровадження; уміння обирати

засоби, адекватні конкретним обставинам; почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність оцінювати власні помилки й корегувати їх. Під професійною компетентністю розуміють особистісні можливості педагога, які дозволяють йому самостійно й ефективно реалізовувати цілі педагогічного процесу; уміння поєднати теоретичну та практичну готовності до здійснення педагогічної діяльності на високому професійному рівні (І. Зимня, О. Козирева, О. Овчарук, О. Пометун, Т. Сорокіна, А. Хуторської та ін.); володіють сукупністю особистих якостей, знань, умінь, що забезпечують високий рівень самоорганізації професійної діяльності, її результатів, самопізнання та саморозвиток кожного учня, достатній для самоосвіти й самостійного розв'язання пізнавальних проблем (Т. Волобуєва, О. Олексюк).

Професійна компетентність учителя починає формуватися під час навчання у вищому навчальному закладі й розвивається у процесі його педагогічної діяльності. Для формування професійної компетентності майбутнім педагогам необхідно усвідомлювати значущість своєї майбутньої професійної діяльності. Це сприятиме розвитку мотивації навчання, оволодінню основами педагогічної майстерності, прагненню до професійної самоосвіти і самовдосконалення.

Становлення професійної компетентності майбутнього педагога-музиканта передбачає поетапність. Це пов'язано з тим, що суспільство вимагає від фахівця не тільки знань, але й уміння їх постійно оновлювати і збагачувати, прогнозуючи свій внутрішній розвиток. Саме сучасні компетентності дають можливість реалізувати в житті духовно-моральний, діяльнісний, творчий і комунікативний потенціали, які спрямовують процес розвитку і саморозвитку особистості. Професійно компетентним можна назвати такого педагога, який успішно розв'язує завдання навчання і виховання, готує для суспільства випускника з бажаними психологічними якостями; мотивує до праці в професії; досягає бажаних результатів у розвитку особистості учнів; засвоює норми, еталони професії, досягає у ній майстерності; прагне індивідуалізувати свою працю, а також усвідомлює перспективу, зону свого найближчого професійного розвитку, роблячи все для її реалізації; відкритий для постійного професійного навчання, нагромадження досвіду; збагачує досвід професії завдяки особистому творчому внеску; соціально активний у суспільстві, шукає резерви розв'язання проблем усередині професії; відданий педагогічній професії, прагне підтримувати навіть у складних умовах її честь і гідність, професійну етику; готовий до якісної оцінки своєї праці, вміє сам це робити [11].

Постійні зміни та реформи в освітній галузі, визначаючи потребу в учителях з високим рівнем теоретичних та практичних знань і умінь, актуалізують проблему розвитку методичної компетентності учителя. Не зважаючи на те, що це поняття є складовою дефініції «професійна компетентність вчителя», воно також є багатоаспектним і поки що не отримало загального визначення серед науковців. Наприклад, А. Кузьмінський визначає сутність методичної компетентності вчителя як комплекс методичних знань, умінь і навичок, які є індикатором визначення готовності вчителя до реалізації завдань педагогічної освіти з урахуванням майбутньої сфери професійної діяльності і предмета спеціалізації спеціальності [6]. Натомість О. Гончарук зазначає, що методична компетенція складається не тільки із сукупності предметних знань, методичних навичок і вмінь, але й властивостей особистості вчителя, що формуються в процесі розвитку творчого мислення, включаючи механізм методичної рефлексії в курсі методики викладання навчального предмету [7].

У музичній педагогіці означене поняття розглядається як один з основних елементів професійної компетентності педагога; як сукупність знань і умінь, що дозволяють йому успішно здійснювати професійну діяльність; як здатність учителя реалізовувати принципи, зміст, форми, методи й засоби навчально-педагогічної діяльності; як готовність учителя професійно виконувати педагогічні функції відповідно до вимог сучасності. Методична компетентність вчителя музики визначається Н. Солововой як «сформована система знань, умінь і практичного досвіду, котра зумовлена особливостями індивідуально-психологічних характеристик педагога-музиканта та спрямовується на реалізацію музично-педагогічної діяльності з одночасною здатністю до самореалізації й постійного самовдосконалення» [2].

Н. Цюлюпа розглядає методичну компетентність як інтегральну якість особистості вчителя музики, який має методичні знання, уміння контролювати і аналізувати навчальний процес, оцінювати якість знань для досягнення мети, шукати нові шляхи та ефективні методи навчання, впевнено володіє сучасними інноваційними методами і технологіями та впроваджує їх у навчальний процес [4]. Н. Лаврентьєва обґрунтовує методичну компетентність як сформованість базових методичних знань та умінь на особистісно орієнтованій основі, що визначають інтегральну здатність до творчої професійної діяльності; як моделювання навчально-виховних ситуацій в умовах, що постійно змінюються з максимальним врахуванням потенціалу та перспектив музично розвитку кожного, а також здатність вчителя до перманентного професійного, особистісного саморозвитку [8].

Отже, методична компетентність має утворювати систему спеціально-наукових, психологічних, педагогічних знань, умінь і обистісного досвіду. Вона охоплює різні напрямки професійної підготовки майбутніх учителів музики (музично-педагогічний, методико-практичний, виконавський). Базовою основою такої підготовки є набуття ґрунтовних музично-теоретичних та музично-практичних знань, котрі формують у студентів інтелектуальні, психологічні та соціальні компетенції і стають основою професійного становлення педагога-музиканта.

Специфіка формування методичної компетентності майбутніх учителів музики полягає у постійному вирішенні поставлених перед ними музично-педагогічних завдань. Такий процес вимагає чіткого планування організаційних та дидактичних дій, комплексного застосування існуючих та спеціально розроблених програм з музичного навчання та виховання, встановлення оптимальних зв'язків між завданнями дидактичного і методичного характеру та їх послідовності.

Підкреслимо, що поняття «професійна компетентність» та «методична компетентність» у мистецькій освіті розглядають як поглиблення фахової підготовки майбутніх учителів за рахунок цілісного культурологічного світогляду. Так, на думку О. Щолокової, культурологічна компетентність пов'язана з подоланням професійної обмеженості, здатністю розглядати фахові питання з широких філософсько-методологічних і соціально-культурних позицій. Виходячи з цього, науковець визначає методичну компетентність вчителя як особистісну характеристику в поєднанні обох аспектів і відповідно виділяє такі її компоненти: когнітивний (фахові знання), операційно-процесуальний (спеціальні мистецькі уміння і навички), аксіологічний (інтеріоризована система художніх цінностей у взаємодії з професійно значущими якостями особистості) [10].

Педагогічною метою формування та розвитку методичної компетентності майбутніх учителів музики є: організація та управління процесом здобуття студентами методичних та професійних знань та умінь; спрямування навчального процесу на виховання особистості; сприяння творчому спілкуванню викладача зі студентом, досягнення довіри та діалогового контакту, взаємодопомоги; мотивація та зацікавленість студентів у навчанні, підвищення теоретичних знань та практичних умінь, інтересу до обраної спеціальності; використання новітніх технологій під час навчання; забезпечення студентів необхідною навчально-методичною літературою та активізація самостійної роботи з нею; використання на практичних заняттях інтерактивних, креативних методів та інноваційних технологій.

Як і будь-яка інша, методична компетентність учителя музики має *структуру*, що включає когнітивний, ціннісно-орієнтаційний, мотиваційний та практично-творчий компоненти. *Когнітивний компонент* визначається необхідністю накопичення професійних та методичних знань, які є основою ефективної діяльності учителя музики. Формуванню цього компонента сприяє кількість і якість отриманих студентом знань, його бажання у саморозвитку та самовдосконаленні, пошук шляхів для самореалізації. *Ціннісно-орієнтаційний компонент* зумовлює формування ціннісних орієнтацій, смаків, ідеалів студентів. Розвиток цього компонента відбувається під час слухання або виконання творів композиторів різних епох та стилів; їх аналізу, визначення позитивності виховного та

емоційного впливу музики. *Мотиваційний компонент* виявляє інтерес студентів до методичної роботи, постановка та усвідомлення цілей методичної діяльності, наявність мотиву досягнення мети. *Практично-творчий компонент* включає сукупність музично-естетичного досвіду, музично-виконавських умінь, творчої самостійності, а також зумовлює необхідність практичної реалізації набутих знань у процесі навчальної діяльності.

Розроблена система компонентів виступає теоретичною основою для формування методичної компетентності майбутніх учителів музики. Вона реалізується за дотриманням системи *педагогічних умов* – застосування особистісно орієнтованого підходу до навчання та виховання майбутніх педагогів-музикантів, що передбачає встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин і урахування індивідуальних задатків та здібностей студентів; забезпечення естетичної підготовки майбутнього учителя музики, що розглядається як єдність естетичної освіти та естетичного виховання та здійснюється через зміст, форми і методи навчально-виховного процесу; цілеспрямований розвиток мотивації і вольових якостей студентів до процесу навчання; організацію навчання на основі доцільно відібраного теоретико-методичного матеріалу; залучення студентів до самостійної творчої роботи, що спрямовується на самостійне вивчення й оволодіння матеріалом навчального предмета; орієнтацію студентів на самооцінку досягнутого рівня методичної компетентності. Зазначені умови дозволяють організувати підготовку майбутніх учителів музики таким чином, аби забезпечувати в сукупності високий рівень їх методичної компетентності.

Отже, аналіз наукових джерел дозволяє зробити висновок, що методична компетентність є одним з основних елементів професійної компетентності педагога-музиканта. Вона поєднує у собі сукупність знань та умінь для здійснення успішної педагогічної діяльності; це той необхідний комплекс навичок та досвіду, що допоможе сформувати у майбутніх спеціалістів готовність до самореалізації у музично-освітній діяльності. Аналіз структурних компонентів методичної компетентності засвідчив, що вони є основою для формування і подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх учителів музики.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у визначенні та розкритті методів та засобів формування методичної компетентності майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і гол. ред. Т.В.Бусел. – К.; Ірпінь: Перун, 2004. – 1140 с.
2. Соловова Н.В. Методическая компетентность преподавателя вуза : [моногр.] / Н.В. Соловова. – М. : Изд-во АПК и ППРО, 2010. – 300 с.
3. Пометун О. І. Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки [Текст] / О. І. Пометун // Вісник програм шкільних обмінів. – 2005. – № 23. – С. 18–20.
4. Цюлюпа Н.Л. Педагогічні умови формування методичної компетенції майбутнього вчителя в процесі інструментальної підготовки: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання / Н.Л.Цюлюпа. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2009. – 18 с.
5. Теряєва Л.А. формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики як психолого-педагогічна проблема / Л.А.Теряєва // Матеріали IV щорічної Всеукр. наук.-прак. конф., 27 березня 2014. – К.: С. 181-186.
6. Кузьмінський А. І. Вступ до університетських студій : навч. посіб. для студ. ун-тів / А. І. Кузьмінський. – Черкаси : ЧНУ, 2004. – 174 с.
7. Гончарук О. В. Современные подходы к формированию методической компетенции студентов лингвистических специальностей и место среди них системно-ситуационного подхода / О. В. Гончарук // Высшее образование сегодня. – 2014. – № 7. – С. 13–19.

8. Лаврентьева Н.В. Формування творчого мислення майбутнього вчителя музики в процесі інструментально-виконавської підготовки: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання / Н.В.Лаврентьева. – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – 2016. – 23 с.
9. Волобуєва Т. Структура професійної компетентності сучасного педагога // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук. праць / [за заг. ред. проф. В.І. Сипченка]. – Слов'янськ : Видавничий центр СДПУ, 2005. – Вип. XXVIII. – С. 33-42.
10. Щолокова О.П. Професійна компетентність як стратегічний напрямок модернізації мистецької освіти в Україні / О.П. Щолокова // Вісник Глухівського держ. пед. ун-ту. – Вип. 8. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2006. – С. 20-23.
11. Віаніс–Трофименко К. Школа молодого вчителя / К.Віаніс-Трофименко // метод. матеріал / упоряд. М. К. Голубенко. – К. : «Шкільний світ», 2005. – 128 с.

References

1. Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayinskoji movy / ukl. i hol. red. T.V.Busel. – K.; Irpin: Perun, 2004. – 1140 s.
2. Solovova N.V. Metodicheskaya kompetentnost prepodavatelya vuza : [monohr.] / N.V. Solovova. – M. : Yzd-vo APK y PPRO, 2010. – 300 s.
3. Pometun O. I. Formuvannya hromadyanskoji kompetentnosti: pohlyad z pozytsiyi suchasnoyipedahohichnoji nauky [Tekst] /O. I. Pometun // Visnyk prohram shkilnykh obminiv. – 2005. – № 23. – S. 18–20.
4. Tsyulyupa N.L. Pedahohichni umovy formuvannya metodichnoji kompetentsiyi maybutnoho vchytelya v protsesi instrumentalnoji pidhotovky: Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02 – teoriya ta metodyka muzychnoho navchannya / N.L.Tsyulyupa. – Natsionalnyy pedahohichnyy universytet imeni M. P. Drahomanova. – K., 2009. – 18 s.
5. Teryayeva L.A. formuvannya metodichnoji kompetentnosti maybutnoho vchytelya muzyky yak psykholoho-pedahohichna problema / L.A.Teryayeva // Materialy IV shchorichnoji Vseukr. nauk.-prak. konf., 27 bereznya 2014. – K.: S. 181-186.
6. Kuzminskyy A. I. Vstup do universytet-skykh studiy : navch. posib. dlya stud. un-tiv / A. I. Kuzminskyy. – Cherkasy : CHNU, 2004. – 174 s.
7. Honcharuk O. V. Sovremennye podkhody k formyrovanyyu metodicheskoy kompetentsyy studentov lynchvystycheskykh spetsyalnostey y mesto srede nykh systemno-sytuatsyonnoho podkhoda / O. V. Honcharuk // Vysshee obrazovanye sehodnya. – 2014. – № 7. – S. 13–19.
8. Lavrentyeva N.V. Formuvannya tvorchoho myslennya maybutnoho vchytelya muzyky v protsesi instrumentalno-vykonavskoyi pidhotovky: Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02 – teoriya ta metodyka muzychnoho navchannya / N.V.Lavrentyeva. – Kamyanets-Podilskyy natsionalnyy universytet imeni Ivana Ohiyenka. – 2016. – 23 s.
9. Volobuyeva T. Struktura profesiynoyi kompetentnosti suchasnoho pedahoha // Humanizatsiya navchalno-vykhovnoho protsesu : zb. nauk. prats / [za zah. red. prof. V.I. Sypchenka]. – Slovyansk : Vydavnychyy tsentr SDPU, 2005. – Vyp. KHKHVIII. – S. 33-42.
10. Shcholokova O.P. Profesiyna kompetentnist yak stratehichnyy napryamok modernizatsiyi mystetskoyi osvity v Ukrayini / O.P. Shcholokova // Visnyk Hlukhivskoho derzh. ped. un-tu. – Vyp. 8. – Hlukhiv : RVV HDPU, 2006. – S. 20-23.
11. Vianis–Trofymenko K. Shkola molodoho vchytelya / K.Vianis-Trofymenko // metod. material / uporyad. M. K. Holubenko. – K. : «Shkilnyy svit», 2005. – 128 s.

В статье рассмотрены природа и смысл понятий «компетентность», «профессиональная компетентность», «методологическая компетентность» преподавателя музыки; Раскрыты различные научные подходы к их внедрению. Анализ научных работ дает основание полагать, что одним из компонентов профессиональной и педагогической компетентности является методическая компетентность. Компетентный специалист является личностью, которая понимает и отражает

ценности, сравнивает и оценивает себя, свои будущие проекты. Раскрыты структурные компоненты методической компетентности учителя-музыканта. Обоснована система педагогических условий для формирования методической компетентности будущих учителей музыки.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, методическая компетентность, структурные компоненты, педагогические условия, будущий учитель музыки.

The article considered the nature and meaning concepts «competence», «professional competence», «methodological competence» of the music teacher; reviewed different scientific approaches to their treatment. The analysis of scientific papers gives reason to believe that one of the components of professional and pedagogical competence is methodical competence. The competent specialist is also a personality who understands and reflects their values, compares and evaluates himself, his future projects. Therefore, knowledge, skills, tools of material for the formation of personality imposed on their own socio-cultural, spiritual experience of the individual. Disclosed structural components methodical competence of the teacher-musician. Based system of pedagogical conditions for the formation of methodical competence of future teachers music.

Keywords: professional competence, methodical competence, structural components, pedagogical conditions, future music teacher.

УДК 378.147:786.2

Ростовська І. О.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧІННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті здійснено теоретико-методологічний аналіз процесу формування мотивації учіння гри на фортепіано у майбутніх учителів музичного мистецтва, розкрито сутність і структуру мотивації музично-виконавської діяльності. Аргументовано зроблено висновок, що переважання вищих художньо-пізнавальних та процесуально-змістовних мотивів музичної навчальної діяльності веде до самовдосконалення та самоактуалізації особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Ключові слова: мотиви, мотивація, мотивація музично-виконавської діяльності, учіння, мотивація учіння гри на фортепіано, самоактуалізація особистості.

Проблема формування мотивації музичної діяльності є однією з центральних у теорії та практиці музичної педагогіки. Цим пояснюється велика кількість досліджень у цьому напрямі, різноманітність точок зору на психолого-педагогічні аспекти формування мотиваційної сфери особистості.

До проблеми мотивації музично-виконавської діяльності зверталися такі відомі вчені в галузі музичної педагогіки та психології, як Л.В. Баланчивадзе, Л.А. Баренбойм, Л.Л. Бочкарьов, А.А. Готсдінер, В.В. Медушевський, Є.В. Назайкінський, Г.Г. Нейгауз, Р.Ф. Сулейманов, Ю.А. Цагареллі та інші. Однак багато важливих питань стосовно цієї проблеми залишаються невирішеними. За допомогою яких шляхів і методів можна досягнути вищих рівнів мотивації музично-виконавської діяльності? Як привести студента до усвідомлення суспільної значущості ролі вчителя музичного мистецтва? Зрозуміло, що відсутність системного підходу до дослідження процесу формування мотивації учіння як невід'ємної частини інструментально-виконавської підготовки істотно позначається на готовності студентів до подальшої професійної діяльності.

Це зумовлює необхідність дослідження теоретико-методологічних основ формування мотивації учіння гри на фортепіано з метою пошуку шляхів до досягнення вищих рівнів мотивації до цієї діяльності; до усвідомлення не тільки соціально значимої ролі вчителя